

340. Orkesta, Orkesta sn.

Pl. 26, 27.

Litteratur: R. Dybeck, Runa (fol.) 1, s. 71 (o. 1870); E. Brate, Anteckningar (ATA).

Äldre avbildning: Brate foto 1909 (ATA).

»Ett stycke af en hittills obekant runsten med nio väl behållna runor upptäcktes å en i fjor uppförd bro mellan Orkstads by och Viggeby (Seminghundra härad). Det lärer förut legat till hörnsten under ett uthus i förstnämnde byn. Jag fann å bron äfven ett oristadt fotstycke till runstensstycket och skall äfven der söka det öfriga» (Dybeck). Stenen bildar nu västra stolpen under broräcket på södra sidan av landsvägsbron över den bäck, som mellan Orkesta kyrka och Viggeby flyter söderut, omkring 400 m. ÖNÖ om Orkesta kyrka. Stenen befinner sig följaktligen alldeles i gränsen mellan Orkesta och Viggby. — Bron kallas vanligen Viggby bro. Då den här upptagits under Orkesta, har det skett med stöd av Dybecks uppgift, att den förut har funnits i Orkesta by.

Enligt ett meddelande till Dybeck från P. J. Carlsson i Markim (brev 28.9. 1872, ATA) skulle ett stycke av en runsten ha blivit nedlagt i norra delen av kyrkogårdsmuren vid dennas omläggning. Meddelaren håller för troligt, att detta stycke hört samman med runstensfragmentet vid Viggby bro.

Ljusgrå granit. Höjd 0,50 m., bredd 0,66 m. Ristningen är djup och tydlig.

Inskrift:

... × lit ... ain × auk × ...
5

... let ... [Sv]æin] ok ...

»... lät ... Sven och ...»

Till läsningen: 2 i har på mitten en fördjupning, som möjligen är huggen; runan skall i så fall läsas e. 3 t har bst endast t. v. 4 a är säkert. — Brate: 2 e, 4 e.

4—6 ain är troligen senare delen av ett namn, antingen Svæinn eller ett sammansatt namn på -stæinn.

341. Söderby, Orkesta sn.

Pl. 26.

Litteratur: B 4, 1118, L 504, D 2:147. Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, Monumenta 3, bl. 105; R. Dybeck, Réseberättelse 1868 (ATA); E. Brate, Svenska runristare (1925), s. 22, Anteckningar (ATA); Handlingar i ATA 1926.

Äldre avbildningar: P. Helgonius o. J. Hadorph, träsnitt (i Monumenta 3 och B 1118); Dybeck a. a.; Brate foto 1907 (ATA).

Runstenen står på gårdsplanen i Söderby, 15 m. N om mangårdsbyggnaden.

De båda runstenarna vid Söderby (U 341 och 342) omtalas i *Ransakningarna*: »Vthi Söderby giärde 2^{ne} Runastenar opreste medh Runaskrift opå.» I Peringskiölds *Monumenta* finns på träsnittet av U 341 ingen uppgift om platsen; på träsnittet av U 342 står: »I Söderby gärde». B 4: »Söderby», B 1118: »Söderby Sakerstije»(!)¹, B 7: »Söderby gärde». (L 504: »Söderby

¹ Bantil, s. 320 är detta rättat: »No 1118 står, Söderby sakerstije mur, läs Söderby i Arkesta Sokn.»